



SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060301

DOM
2024-12-20
Stockholm

Mål nr
M 14325-24

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2024-10-08 i mål nr M 4324-23, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. B.L.

2. G.L.

Ombud för 1 och 2: R.E.

Motpart

Miljönämnden i Karlstads kommun
651 84 Karlstad

SAKEN

Förbud att släppa ut avloppsvatten på fastigheten A i Karlstads kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
 2. Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på så sätt att tidpunkten för när förbudet ska börja gälla bestäms till den 31 december 2025.
-

Dok.Id 2147149

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

B.L. och G.L. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska upphäva miljönämnden i Karlstads kommuns beslut om förbud förenat med vite.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner skäl att ge prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer med mark- och miljödomstolen att nämnden har haft fog att meddela det aktuella förbudet samt att förena det med vite. Det som framförts i Mark- och miljööverdomstolen ger inte anledning till någon annan bedömning.

Tidpunkten för när förbudet börjar gälla enligt miljönämndens beslut har emellertid redan passerat och ska därför ändras. Mark- och miljööverdomstolen bedömer att det är skäligt att i stället bestämma tidpunkten i enlighet med vad som framgår av domslutet.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Lars Borg, tekniska rådet Kerstin Gustafsson samt hovrättsråden Katarina Berglund (deltar inte i frågan om prövningstillstånd) och Elisabeth Hartley, referent.

Föredragande har varit Anna Olsson.



VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2024-10-08
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 4324-23

PARTER

Klagande

1. B.L.

2. G.L.

Ombud för båda:

R.E.

Motpart

Miljönämnden i Karlstads kommun
651 84 Karlstad

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Värmlands läns beslut 2023-09-13 i ärende nr 505-6299-2023, se bilaga 1

SAKEN

Förbud mot utsläpp till befintligt avloppssystem på fastigheten A i Karlstads kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet, dvs. ändrar inte länsstyrelsens beslut.

BAKGRUND

Miljönämnden i Karlstads kommun beslutade den 26 november 2019 att förbjuda G och B.L. att från och med den 30 november 2021 släppa ut avloppsvatten från WC och BDT till den bristfälliga avloppsanläggningen på fastigheten A. G och B.L. överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen Värmland som den 22 januari 2020 avslog överklagandet (dnr 505-298-2020). Länsstyrelsens beslut överklagades till Mark- och miljödomstolen i Vänersborg som den 2 mars 2020 (mål nr M 787-20) avslog överklagandet. Mark- och miljööverdomstolen beslutade den 1 juni 2020 (mål nr M 3337-20) att inte meddela prövningstillstånd.

Miljönämnden i Karlstads kommun beslutade den 22 juni 2023 åter att förbjuda G och B.L. att släppa ut avloppsvatten från WC och BDT till den bristfälliga avloppsanläggningen på fastigheten A, denna gång från och med den 31 december 2023 och vid ett vite om 50 000 kr för envar av G och B.L.

G och B.L. överklagade miljönämndens beslut av den 22 juni 2023 till Länsstyrelsen i Värmlands län, som avslog överklagandet i beslut den 13 september 2023.

YRKANDEN M.M.

G och B.L. har yrkat att miljönämndens beslut den 22 juni 2023 upphävs. De har även yrkat muntlig förhandling. De har anfört följande till utveckling av sin talan.

Domstolen har att följa förvaltningslagens bestämmelser, bl.a. 5, 6, 23 och 32 §§. Varken kommunen eller länsstyrelsen har behandlat frågan om anläggningen medför någon allvarlig skada. Att som grund för beslut hänvisa till att användningen efter ett visst datum strider mot rättsordning och kan därför inte ligga som grund för utdömmande av vite. Håller domstolen med om att det är kommunen som ska bevisa att anläggningen orsakar ohälsa eller allvarlig skada. De har tidigare hänvisat till en

genomgång av lagstiftningen och som länsstyrelsen och kommunen borde ha kommenterat. I enlighet med Havs- och vatten myndighetens beräkningar av utsläpp av näringsämnet fosfor kan deras utsläpp som är cirka ett gram fosfor per dygn aldrig påverka den lokala miljön för mängden är för liten. Mark och miljödomstolen i Vänersborg har i dom i mål nr M 2264-22 ansett att det är orimligt att inte tillmäta prover som visar låg fosforhalt i avloppsvattnet bevisvärde. Kan denna lilla mängd fosfor som binds genom markretention bidra till övergödning av recipient som i 3 kilometer bort från fastigheten? Det är endast utsläppen av fosfor som ska redovisas. Kväve och BOD behöver inte redovisas. De har en godkänd anläggning och detta godkännande gäller även idag om inte kommunen kan bevisa att anläggningen medför olägenhet som påverkar människors hälsa eller den lokala miljön. I miljöbalken och Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd står det beskrivet att det räcker med slamavskiljning eller annan typ av anordning om man kan bevisa att reningen är tillräcklig. Här kan man genom provtagning som visar låga fosforhalter bevisa funktionen. Man måste kunna beskriva skadan annars är det olaglig myndighetsutövning.

Vitesföreläggande saknar formel grund varför det ska avvisas. Det som domstolen ska pröva är om vitesföreläggandet är lagligt grundat. En delegationsordning eller liknande ska bifogas som visar att den som undertecknat ansökan är behörig att ansöka samt eventuell fullmakt. Det räcker inte med enbart att man använder toaletten utan eventuella skador som anläggningen ger upphov till ska redovisas,.Ansökan måste vara kopplad till vitesföreläggandet. Domstolen har att bevisa att man är objektiv i enligt förvaltningslagen "I sin verksamhet ska myndigheten vara saklig och opartisk. Yrkar att domstolen avvisar kommunens och länsstyrelsens underkännande av avloppsanläggning och även avvisar kravet på vitesföreläggande.

DOMSKÄL

Målet handläggs enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden. Handläggningen är i huvudsak skriftlig. Mark- och miljödomstolens uppgift är att gå igenom materialet för att se om länsstyrelsens avgörande är riktigt.

Domstolen har bedömt att sammanträde i målet är uppenbart onödigt och har meddelat klagandena detta. Klagandena har med anledning härav beretts tillfälle att skriftligen slutföra sin talan, vilket de även gjort.

Vad gäller bevisbördan avseende rådande förhållanden är utgångspunkten bestämmelsen i 2 kap. 1 § miljöbalken att verksamhetsutövaren, i detta fall klagandena, är skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av miljöbalken iakttas. I tillägg till detta gäller att en tillsynsmyndighet har att göra sannolikt att det finns anledning att ingripa med tillsynsåtgärder.

Det har i den tidigare processen (som avslutades när Mark- och miljööverdomstolen beslutade att inte lämna prövningstillstånd i mål M 3337-20) bedömts att det finns skäl för ett sådant förbud som nu åter är aktuellt. Mark- och miljödomstolen instämmer i den bedömning som därvid gjordes.

Mark- och miljödomstolen har gått igenom handlingarna samt övervägt vad klaganden anfört i mark- och miljödomstolen. Domstolen finner inte skäl att göra annan bedömning än den länsstyrelsen gjort i det överklagade beslutet. Överklagandet ska därför avslås.

Anmärkas kan att bestämmelserna i förvaltningslagen (2017:900) inte är tillämpliga på handläggningen i mark- och miljödomstolen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 29 oktober 2024

Göran Stenman
Rådman